

Hejmara - 186

Bê dirave

MIZGÎN

15 Pûşper 2025

Naverok

1 Wênesazî

2 Wêjeya Zarokan

3 Lîsk

4 Welatê me

5 Tu dizanî

6 Tendirustî

7 Tîp û gotin

8 Navdar

9 Bexçeyê Navan

10 Jîngeh mala me ye

11 Jêhatiyên Zarokan

12 çîrok

16 Bixwînin û fêr bibin

17 Çavika Mizgîn

Amadekirina Naverokê
Amir Ferso

Dîzayn
Mecîd Alsadûn

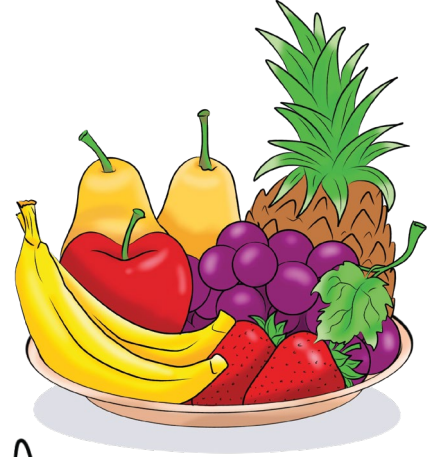
Şêwekar
Umer Ishaq
Xalid Bîco
Baran zagros
Rojhilat

Sererastkirina Kurdî
Mihemed Xanîm

Sererastkirina Erebî
Abdulah Rehîl

Sêniya fêkî ya di
wêneyê de rengîn bike

لَوِّنْ صَحْنَ الْفَاكِهِ فِي
الرَّسْمِ الْمُرْفَقِ

*Kalo kalê çîrokbêj
Awir dide wek tîrêj*

*Tizbî dest de dibin rêz
Kopal jê re ling û hêz*

*Birh û mûjank bûne boz
Li dûv dinê dibe moz*

*Kalo kalê şîretkar
Şorbê bê nan dike xwar*

*Kalo kalê rîdirêj
Dapîr kirye kerr û gêj*

*Ew dapîrê dibin cot
Dikin peyv û gotegot*

*Her şev dibê çîroka
Nexş û nîrxê dîroka*

*Kalo kalê xwînşêrîn
Peyv û gotin tev zêrîn*

Diyar Bohtî

Mizgîn ji
hevalên xwe
pirs dike "Jimara
sivoriyan di
wêneyê de
çendin?"

هزكین تسان
أصدقاءها
وصديقاتها
"كم عدد
السنجاب في
الصورة؟"

Herêma Horaman dikeve
navbera Başûrê Kurdistanê û
herêma Keremanshah a
Rojhilatê Kurdistanê de.
Ew bi xwezaya xwe ya bedew,
bi çiyayên xwe yên bilind,
geliyên kûr û gundên li
quntarên çiya ku wekî
daleqandî bin xuya dikin,
navdar e. Jiyana li wan gundan
û kevneşopiyên şêniyan, li gel
bedewiya dîlan û stranên wan
ên folklorî, pir balkêşe. Navçe ji
ber dîrok û çanda xwe ya
taybet, di lîsteya Mîrateya
Cîhanî ya UNESCOyê de hatiye
tomarkirin.

تمتد منطقة هورامان بين
باشور كردستان، ومحافظة
کردستان وكرمانشاه في
روجهلات كردستان.
وهي مميزة بطبيعتها الخلابة،
حيث الجبال الشاهقة
والوديان العميقة، وتلك القرى
التي تبدو كأنها مُعلّقة على
سفوح الجبال؛ لتصميمها
الهندسي المتقن. والحياة
القروية وعادات السكان
العريقة مع جمال رقصهم،
وأغانيهم الفلكلورية.
وقد أدرجت المنطقة بقائمة
التراث العالمي لليونسكو نظرًا
لتاريخها، وثقافتها المميزة.

**Herêma
Horaman**

**منطقة
هورامان**

Heyv li dora erdê digere û bandorê li pêlên deryayan dike! Ew ne ronî ye, mîna neynikê ronahiya rojê nîşan dide!

Stêrk wek rojê ne, lê pir dûr in! Hin mezintir û geştir in, lê em wan piçûk dibînin; Ji ber ku ew ji me pir dûr in!

أَنَّ الْقَمَرَ يَدُورُ حَوْلَ الْأَرْضِ، وَيُؤَثِّرُ عَلَى الْمَدِّ وَالْجَزْرِ فِي الْبَحَارِ! وَهُوَ لَيْسَ مُضِيئًا، فَهُوَ يَعْكُسُ ضَوْءَ الشَّمْسِ تَمَامًا مِثْلَ الْمِرَاةِ! وَأَنَّ النُّجُومَ تُشَبِّهُ الشَّمْسَ، لَكِنَّهَا بَعِيدَةٌ جَدًّا! بَعْضُهَا أَكْبَرُ وَأَشَدُّ لَمْعَانًا، لَكِنَّا نَرَاهَا صَغِيرَةً؛ لِأَنَّهَا بَعِيدَةٌ جَدًّا عَنَّا!

Tu dîzanî?

هل تعلم؟

Prastina çav ji xeteriyê:

Ez dixwazim hertiştî bi rengê zelal bibînim:
Rengên keskesorê, pelên daran û rûyên hevalên
xwe.

Ka em nasbikin bê çawa em çavê xwe biparêzin:
Xwarina gêzeran! Erê, gêzer hevalê çav e, ji ber ku
ew vîtamîna "A" ya ku alîkariya te di dîtina di şevê
de dike, dihevwîne. Piştî wê paqijî! Eger ku destên te
qirêj bin, nede çavên xwe, çav ji ber mîkroban
ziyanê dibîne.

Zêde nêzî ekranan nebin! Têlêfon, TV û kompyuter
çavan diwestîn e, ger hûn demeke dirêj lê binêrin.
Ez şîretan li we dikim hevalno; Ji ber ku ez ji we hez
dikim, heger hûn êş û xurê di çavê xwe de hîs bikin,
ji dayik û bavên xwe re bêjin, ji ber ku çav
hewcedarî lênerîna taybet e.

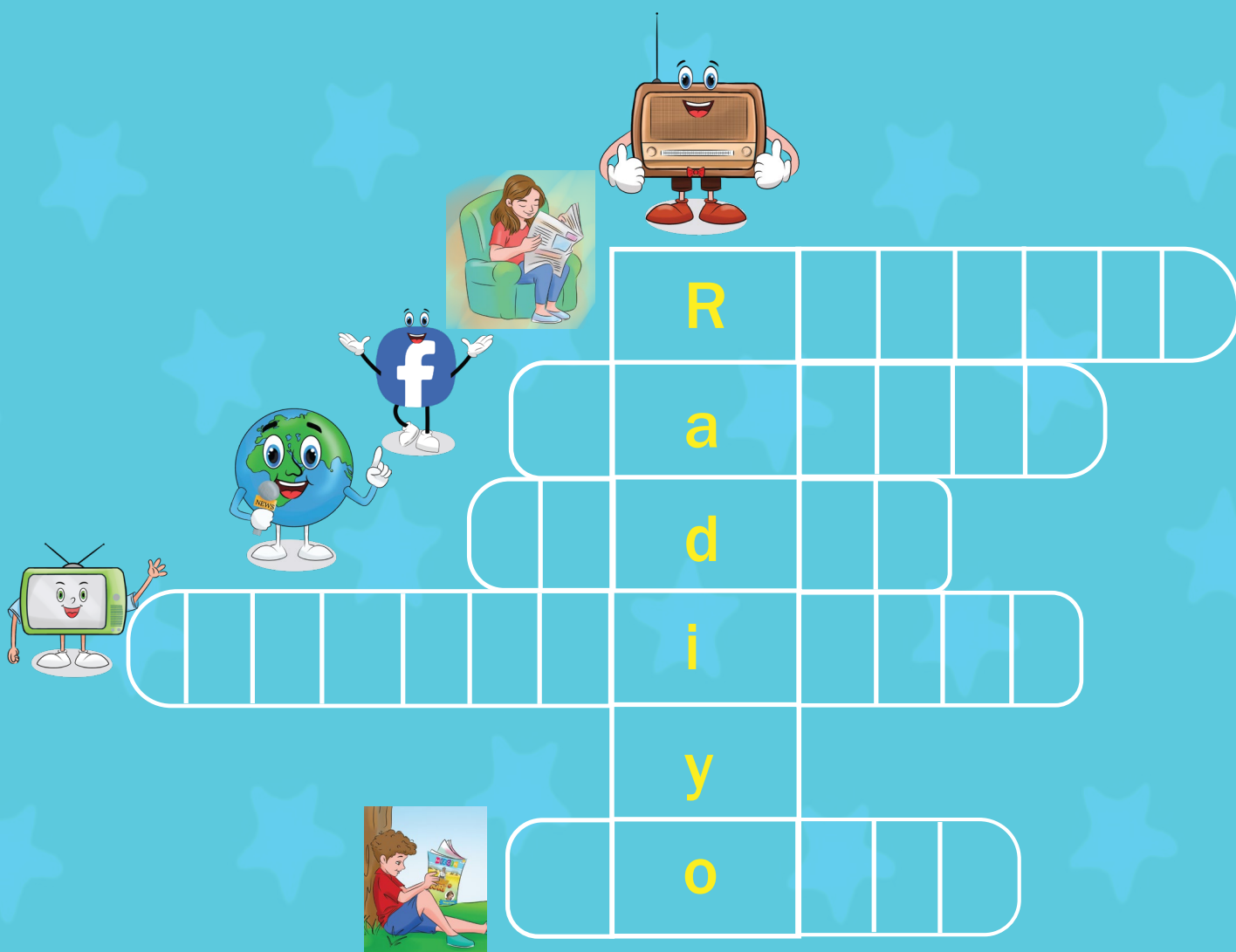

حماية العيون من الخطر:

أنا أحب أن أرى كل شيء بوضوح: ألوان قوس قزح، أوراق الشجر، ووجوه أصدقائي.
دعونا نتعرف كيفية حماية العين.

تناول الجزر! نعم، الجزر صديق العين المفضل؛ لأنه يحتوي على فيتامين "أ" الذي يساعدك على الرؤية في الليل.
ثم النظافة! لا تفرك عينيك إذا كانت يداك متسختين، فالعين تتأذى من الجراثيم.
ولا تقترب كثيراً من الشاشات! الهاتف، والتلفاز، والكمبيوتر، كل ذلك يرهق العين؛ إذا أطلت النظر فيها.
أنصحكم أصدقائي؛ لأنني أحبكم، إذا شعرتُم بألم أو حكة، أخبروا والديكم فوراً، فالعين تحتاج إلى عناية خاصة.

Hevalên hêja, tîpên kêma temam bikin; ji bo ku hûn navan li gorî wêneyên wan temam bikin.

Diya Ciwan

Navê wê yê rast Zeyneb Mele Ehmed Şozî ye, lê bi navê xwe yê wêjeyî Diya Ciwan tê naskirin. Di sala 1953'an de li bajarê Sêrtê yê Bakurê Kurdistanê ji dayik bûye û di malbateke eleqedar bi zanist û çandê re mezin bûye. Ji ciwaniya xwe ve ji xwendin û nivîsandinê hez kir û dest bi nivîsandina helbest û çîrokan kir ku evîna wê ya ji bo welat û gel diyar dikirin. Di sala 1966'an de tevî malbata xwe koçî Sûriyê kir û li wir zewicî. Paşê di sala 1975'an de li Şamê bi cih bû û mala wê bû cihê kombûna rewşenbîr û hunermendan. Diya Ciwan di sala 1977'an de dest bi karê wêjeyî kir û gelek helbest û çîrok bi zimanê kurdî nivîsandin. Berhemên wê ji bo gelek zimanan hatine wergerandin, di nav wan de Erebî, û di kovar û rojnameyên cuda de hatine weşandin. Beşdarî festîvalên wêjeyî û çandî bû, mafên jinan diparast û bi nivîsên xwe piştgirî da doza gelê xwe. Gelek berhemên wê yên bi zimanê kurdî hatine çapkirin, ji wan:

- Pêlek Ji Deryayê Kovanên min -Bazbend - Zikata Evînê- Bendêr- Gotinên Li Ber Mirinê- Hêsrên Zika - Çîrokên Kurdan- Gotinên Pêşyan - Firmeskên Azadiyê- Kenê Reş.

Di 26'ê Sibata 2025'an de li Dihokê, di 72 saliya xwe de ji ber nexweşiyê jiyana xwe ji dest da.

Hin Navên bi tîpa - **T**

Tolhildan **Torîvan**

Tevan **Têkoşer**

Torîn

Tara

Têlî

Talîn

Parastina Jîngehê

We dîtiye ku li odeyeke kes lê tune, çira vêxistîne?

Yan we dîtiye ku zembela avê xerabeye û av jê diniquete?

We li pêşxaneyê gelek turikên pilastîk ku ne hewce ne dîtiye?

Ev tişt hemû ziyane dighênin jîngehê.

Îro, li sê xeletiyên ku zirarê didin jîngehê li malê bigerin... paşê wan bi malbata xwe re rast bikin!

Mînak, tu dizanî?

Dema hûn diranê xwe firçe dikin zembelê bigrin da ku hûn avê zêde xerc nekin!

Bi malbatê hevalên xwe re hevkarîyê bikin... her gav bibin parêzvanê jîngehek paqij û bedew.

حماية البيئة

هل شاهدت مصابيح مُنارة في الفُرف دون وجود أحدٍ فيها؟

أو رأيت صُنْبُورَ الماءِ معطلاً، يقطرُ منه الماءُ؟

وهل وجدت أكياساً كثيرةً في المطبخ دون حاجة؟

هذه أشياء مهملةٌ كلها تضرُّ بيئتنا!

ابحث اليوم عن ثلاثة أخطاءٍ في البيت تضرُّ البيئة...

ثم قم على إصلاحها مع عائلتك!

مثلاً هل تعلم؟

أغلق صُنْبُورَ الماءِ أثناء تنظيف الأسنان، حتى توفرَ

الماء!

تعاون مع أسرتك وأصدقائك... وكن دائماً مدافعاً

عن بيئة نظيفة جميلة.

Li bajarê Heseke yê bedew, sê
bira dijîn û her yek ji wan xewnekî
wî ya taybet heye ku ew hêvî dike
gava mezin bibe bigihîje wê! Ka
em wan nas bikin:

في مدينة الحسكة الجميلة، يعيش
ثلاثة إخوة، ولكل واحد منهم حلم
مميز يتمنى أن يحققه عندما يكبر!
تعالوا نتعرف عليهم:

Levend Sîpan Badînî لڤند سڤان بادیني
temenê wî 11 sal e عمره 11 سنه

Levend ji kenê bedew hez
dike û dixwaze dema ku
mezin bibe, bibe bijîşkê
diranan da ku diranê bira û
dayik û bavê xwe saxlem
bike, herwiha bihêle kenê
wan bedew be .

يحب لڤند الالتسامة الجميلة،
ويتمنى أن يصبح دكتور أسنان
عندما يكبر، حتى يعالج أسنان
إخوته، وأسنان والديه، ويجعل
ابتسامتهم دائماً مشرقة.

Lewnd Sîpan Badînî لوند سڤان بادیني
temenê wî 8 sal e عمره 8 سنه

Lewnd xeyal dike ku bibe
parêzerek wêrek, ji ber ku
dilê wî pak e û ji alîkariya
bindestan hez dike. Dibêje:
"Ez dixwazim bi hêz bim û
her kesê bindest
biparêzim."

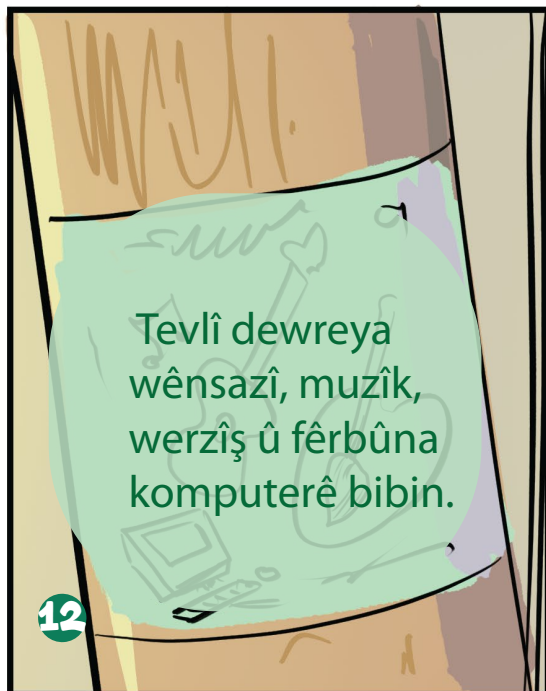
يحلّم لوند أن يصبح محامياً
شجاعاً، لأن قلبه طيب، ويحب أن
يساعد المظلومين. يقول: "أريد
أن أكون قوياً وأدافع عن كل
مظلوم"

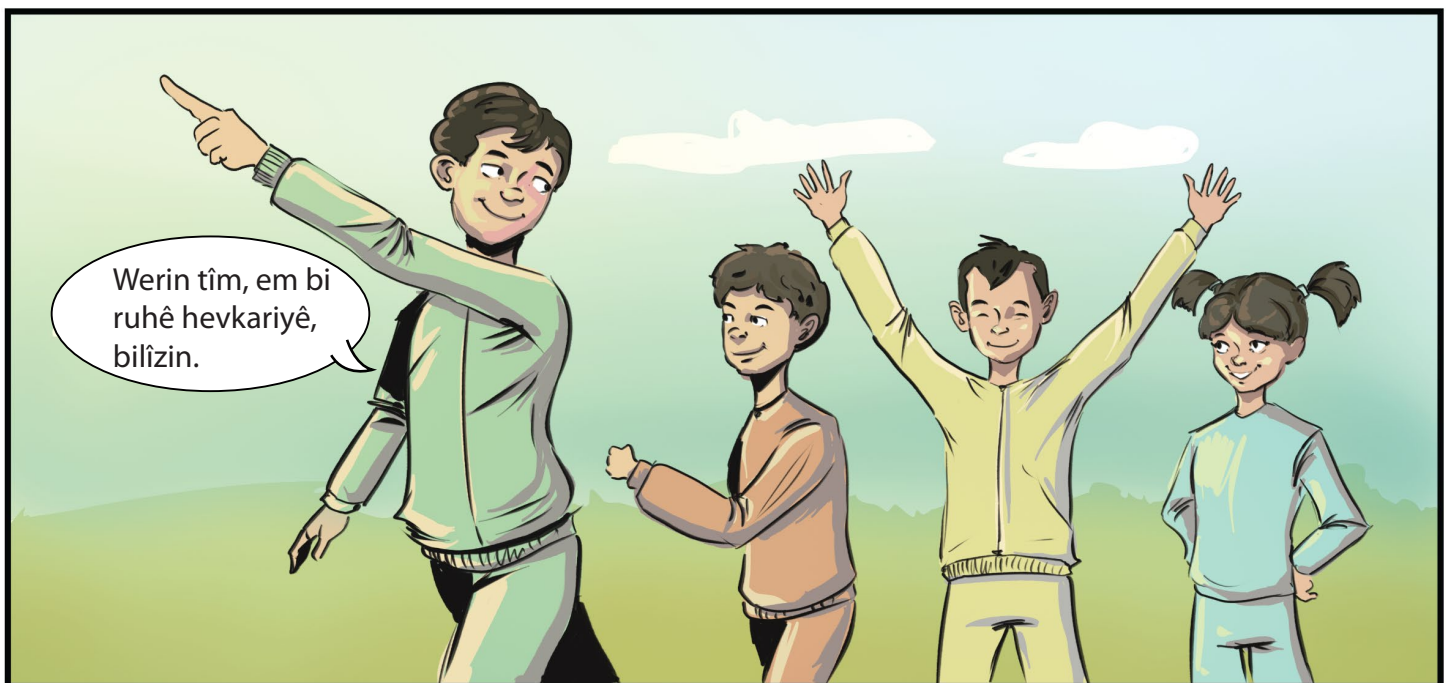
Bîbers Sîpan Badînî بيبرس سڤان بادیني
temenê wî 6 sal e عمره 6 سنه

Ew ji hevalên xwe yê
zarok hez dike. Dixwaze
bibe bijîşk da ku zarokên
nexweş saxlem bike û her
dem ken li ser rûyê wan
be.

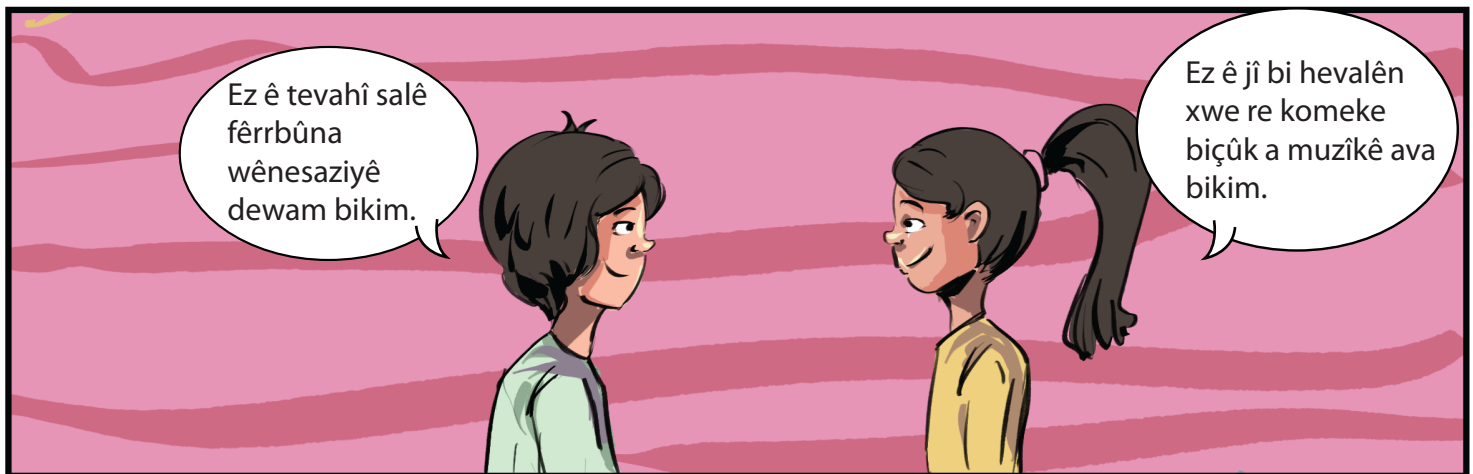
بيبرس يحب الأطفال كثيراً،
ويتمنى أن يصبح دكتور أطفال،
ليعالج الصغار عندما يمرضون،
ويجعلهم مبتسمين دائماً.

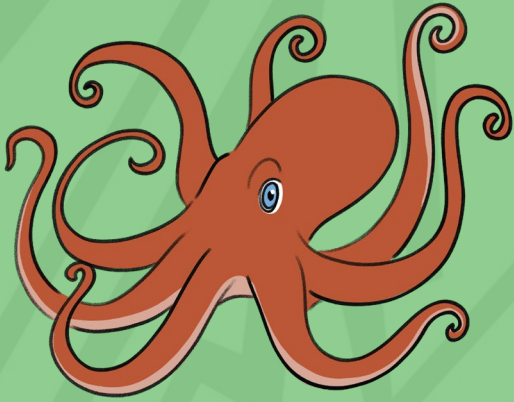

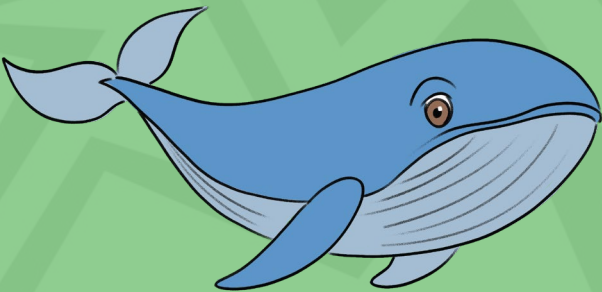

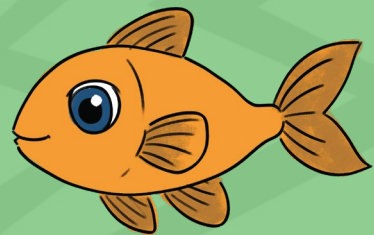
Heştpê
أَخْطَبُوطُ
Octupes

Dulfîn
دُلْفِينُ
Dolphin

Neheng
حُوتُ
Whale

Masî
سَمَكَةٌ
Fish

Çavika Mizgîn

عدسة مزكین

العدد - 186

مجاناً

مزكس

15 - حزيران - 2025

